

Het ontbrekende geluksgevoel

Door Nanne van Poll, secretaris CRR, 12 juli 2018

Mijn collega van de Cliëntenraad overkwam het laatst ook: een sommatie om te verschijnen bij de gemeentelijke consulent van de sociale dienst. Mij is het de afgelopen maanden al twee keer eerder overkomen, en nu weer. Op een dinsdag ontving ik een brief, niet eens van mijn (vaste) consulent, maar van een nieuwe, onbekende consulent met het bericht dat ik maandag moet verschijnen. Niet-verschijnen kan gevolgen hebben voor de uitkering.

Bellen heeft geen zin, want de consulenten zijn na 12.00 uur niet voor burgers bereikbaar, dus je moet wachten tot de volgende dag. Dan blijkt dat de betreffende consulent die dag nooit werkt, dus je kunt weer die consulent niet te spreken krijgen. Intussen vliegen de dagen voorbij en de dag van afspraak komt in zicht. Als je pech hebt, verstuurt men de brief net voor het weekend, dan is men helemaal niet (meer) gedurende langere tijd bereikbaar.

Het enige wat je nog kan doen, is de eerder geplande afspraken afzeggen, want de sancties die de consulenten in het vooruitzicht stellen, zijn niet mals. Ge zult en moet het bestuur en de ambtenaar te allen tijde gehoorzamen! Het komt niet in hen op dat je, ondanks dat je geen betaald werk hebt, toch veel te doen hebt en bijna fulltime werkt – óók voor de gemeente zélf in het verband van een cliëntenraad.

Het is een eenrichtingsverkeer, en dat van een gemeente die bouwt aan vertrouwen, werkt aan het geluksgevoel van ten eerste de eigen medewerkers en uiteindelijk de hardwerkende burgers. Eerder gemaakte afspraken met de Cliëntenraad over een termijn van minimaal 14 dagen tussen verzending van de brief en daadwerkelijke gesprek blijken in de praktijk niet nagekomen te worden. Om nog maar niet te zwijgen over particuliere afspraken tussen de (vaste) consulent en de burger....

Blijkbaar horen de minima, en zeker de bijstandsgerechtigden er niet bij. De laatste tijd komt er steeds meer terechte aandacht voor onheuse, intimiderende en dreigende toon en behandeling die bijstandsgerechtigden dagelijks te verduren hebben.

Achtervolgingen door sociaal rechercheurs, gps-trackers, kliklijnen, sancties die geen effecten hebben, tewerkstellingsprojecten¹ die totaal geen duurzame en betaalde uitstroom opleveren, want het aantal bijstandsgerechtigden blijft onverminderd hoog, ouderen die aantoonbaar worden gediscrimineerd op de arbeidsmarkt, omdat jongeren de voorkeur krijgen, voortdurende stress door geldtekort en onheuse bejegening en behandeling....

Is het niet een landelijke VVD'er Klaas, die van leer trekt en schopt tegen de minima, dan is het wel een voorzitter van de grootste werkgeversorganisatie VNO-NCW die mensen op basis van maatschappelijke status beledigt en discrimineert, of een medeburger die zijn ongezoeten bevooroordeelde mening ventileert. Henk en Ingrid trekken namelijk ook vaak van leer tegen mensen met een uitkering.

En dan is de vierde macht² een *buitencategorie*: want tegen hen mag je als uitkeringsgerechtigde er niets van zeggen, want alles wordt tegen je gebruikt. Als je 'toon' als boos wordt gekwalificeerd, kun je al represailles verwachten. Maar die toon die de anderen bezigen, de vooroordelen die worden geventileerd, de onwaarheden die worden verspreid en genoteerd in je dossier; dáár mag jij niets van zeggen. Want o wee, dan volgt het strafkamp.

Je bent de paria van de samenleving, maar er komen maar weinig mensen op voor de belangen van mensen zoals ik. Eigenbelang, eigengereidheid en onwetendheid zijn een groot gevaar voor de democratische rechtsstaat. Het wordt tijd voor een nieuw tijdperk, waar empathie, solidariteit, financiële en sociale rechtvaardigheid, en gelijkheid een centrale rol gaan spelen. Ook moet de mens meer centraal staan, en niet het geld. Iedereen mens levert wel een of andere waardevolle maatschappelijk bijdrage; niet alleen werkenden. En we moeten af van die nare en mensonterende controle en 'pesterij'.

Want, wat wil men nou weer op zo'n korte termijn? Aan de andere kant vertoont men niet zo'n gezwinde spoed: over een aanvraag voor bijzondere bijstand bijvoorbeeld wordt 7 weken en 4 werkdagen gedaan... Mijn geluksgevoel is thans compleet verdwenen. Jammer van een gemeente die pretendeert te werken aan het geluksgevoel van haar burgers.

¹ Beter bekend onder de naam 're-integratietrajecten', 'sociale activering', 'werknemersvaardigheden opdoen' en dies wat meer.

² De trias politica van Montesquieu gaat uit van de scheiding der machten in een democratie, namelijk de wetgevende macht, de rechtsprekende macht en de uitvoerende macht. De ambtenarij wordt door sommige rechtsgeleerden gezien als de vierde macht.